

ที่ น姆 ๐๐๑๙.๑/ว
๒๐๘๐

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
ถนนมหาดไทย น姆 ๓๐๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรรมการปักครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๑๔๐๙๓

ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗

จำนวน ๑ ชุด

๒. มาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากการปักครองว่า กรมการปักครองพิจารณาแล้วเห็นว่า บุคลากร ในสังกัดกรมการปักครองมีหน้าที่น้ำยืดนายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลในพื้นที่ โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ เป็นหัวหน้าปักครองดูแลรายภูมิในตำบล หมู่บ้าน ไม่ให้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องขึ้น ในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อประชาชน จึงได้กำหนดมาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยหากปรากฏข่าวสารในสื่อมวลชน หรือมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตามที่เป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อย หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการและ ส่วนรวมที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมการปักครอง ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รับรายงานให้นายอำเภอหรือ ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที หากไม่มีการดำเนินการตามมาตรการ ที่กำหนด หรือไม่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายอำเภอทราบ ให้นายอำเภอพิจารณาตามมาตรการทางปักครอง และวินัย ดังนี้

(๑) ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หากพบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ละเลย การปฏิบัติหน้าที่ แต่ยังไม่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง นายอำเภอสามารถสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ และตัดค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้

(๒) หากกรณีดังกล่าวเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้นายอำเภอรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หากผลการสอบสวนมีมูลความผิดจริง สามารถลงโทษ ปลดออก หรือไล่ออกจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติปักครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖๑ ทวี อนึ่ง เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ นายอำเภอสามารถใช้ดุลยพินิจสั่งพักหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย

๓) หากนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นการบกพร่อง ในหน้าที่หรือประพฤติดีไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อสอบสวนให้ได้ความว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีพฤติการณ์บกพร่องในหน้าที่หรือประพฤติดีไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปักครองท้องที่ฯ มาตรา ๑๔(๗)

๔) หากพบว่ากรณียังไม่มีมูลให้ดำเนินการทางวินัย ให้นายอำเภอว่ากล่าวตักเตือนให้ดังใจปฏิบัติ หน้าที่ เพื่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญยืน คำวงศ์)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
ที่ ๑๓๖๘
วันที่... ๒๔ ก.พ. ๒๕๕๘

๒๙๙

ที่ มหาดไทย/๒๗๐๙๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎาภรณ์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มหาดไทย/๑/๘๙๓๖ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ กรมการปกครองได้กำหนดมาตรการทางปกครองและวินัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลกรสังกัดกรมการปกครอง รวมทั้งสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มความระมัดระวัง เข้มงวดการดูแลการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย อย่างเคร่งครัด อย่าให้มีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรืออำนาจเรียกรับผลประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยเด็ดขาด ดังนี้

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า บุคลากรในสังกัดกรมการปกครองมีหน้าที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลในพื้นที่ โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ เป็นหัวหน้าปกครองดูแลรายวันในตำบล หมู่บ้านไม่ให้เกิดปัญหาหรือข้อกพร่องขึ้นในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อประชาชน จึงได้กำหนดมาตรการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยหากปรากฏข่าวสารในสื่อมวลชน หรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งได้รับความสนใจในวงกว้าง หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการและส่วนรวม ที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมการปกครอง ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รับรายงานให้นายอำเภอหรือผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที หากไม่มีการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด หรือไม่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้นายอำเภอทราบ ให้นายอำเภอพิจารณาตามมาตรการทางปกครองและวินัย ดังนี้

(๑) ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง หากพบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ แต่ยังไม่เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง นายอำเภอสามารถสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ และตัดค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้

(๒) หากกรณีดังกล่าวเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้นายอำเภอรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หากผลการสอบสวนมีมูลความพิจารณา สามารถลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๖๑ ทว. อนึ่ง เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้ว นายอำเภอสามารถใช้คุลพินิจสั่งพักหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย

/ ๓) ให้นายอำเภอ...

๓) หากนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติกรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นการบกพร่อง ในหน้าที่หรือประพฤตินไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อสอบสวนให้ได้ความว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีพฤติกรรมบกพร่องในหน้าที่หรือประพฤตินไม่เหมาะสม กับตำแหน่ง แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ มาตรา ๑๔ (๗)

๔) หากพบว่ากรณียังไม่มีมูลให้ดำเนินการทางวินัย ให้นายอำเภอว่ากล่าวตักเตือนให้ด้วยใจ ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งอำเภอดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุษราช)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน
โทร./โทรศัพท์ ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๕๐๔

**มาตรฐานการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ในเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย ยาเสพติด การค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าว
การตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ และการพนัน**

ด้วยสถานการณ์ในปัจจุบัน การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ
จำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน จึงจะสำเร็จและแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ .
เช่น การใช้แรงงานต่างด้าวในบางพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ฝ่ายปกครองไม่ทราบว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นในพื้นที่
ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของฝ่ายปกครอง โดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ดูแลอยู่ทุกพื้นที่
กรรมการปกครองจึงได้กำหนดมาตรการ ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยของตำบล หมู่บ้าน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ เป็นหัวหน้าปกครองดูแลราชการในตำบล
หมู่บ้าน มีหน้าที่หลักคือ การดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล หมู่บ้าน จึงต้องศึกษาระเบียบ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปโดยถูกต้อง และร่วมกับหน่วยงานราชการในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังและทันท่วงที โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑.๑ มาตรการป้องกัน

(๑) จัดให้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดให้บริการในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อตรวจสอบบุคคลปลดปล่อยที่เข้ามาอาศัยในตำบล หมู่บ้าน โดยสอบถามให้รู้จักตัวและเหตุที่เข้ามา
พักอาศัย หากเห็นว่าบุคคลดังกล่าวเข้ามาโดยมีเจตนาที่ไม่สุจริต ให้รับรายงานนายอำเภอ และเฝ้าติดตาม
พฤติกรรมอย่างใกล้ชิด

(๒) หมั่นตรวจสอบความสงบเรียบร้อยในตำบล หมู่บ้าน ร่วมกับแพทช์ประจำ
ตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หากพบเห็นเหตุการณ์ผิดปกติให้รายงานนายอำเภอทันที

(๓) ขอความร่วมมือคณะกรรมการหมู่บ้าน และราชการในพื้นที่คอยสอดส่องดูแล
และระดมระวังการก่อเหตุร้าย สังเกตพฤติกรรมที่น่าสงสัยของคนแปลกหน้า พร้อมทั้งรายงานให้กำนัน
ผู้ใหญ่บ้านทราบ

(๔) เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำการกระทำการใดก็ตามที่เกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้น
ในตำบล หมู่บ้านที่ใกล้เคียง ให้รับแจ้งความต่อกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านในตำบลหมู่บ้านนั้นให้ทราบ

๑.๒ มาตรการแก้ไข

(๑) เมื่อได้รับรายงานว่ามีเหตุการณ์ผิดปกติเกิดขึ้น ให้รับไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อ
ตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหตุการณ์บรรเทาลง พร้อมทั้งรายงานให้นายอำเภอทราบ
ในทันทีว่ามีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

(๒) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

(๓) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระจับเหตุดังกล่าวให้บุคคลโดยเร็ว

๒. การแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจสำคัญ เร่งด่วนของรัฐบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะเป็น
ผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั่วหน้าราชการ และยังเป็นบุคคลซึ่งรู้จักพื้นที่ มีความผูกพัน
ใกล้ชิดกับประชาชนในตำบล หมู่บ้าน จึงเป็นบุคคลที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้โดยมี
แนวทางดำเนินการดังนี้

๒.๑ มาตรการป้องกัน

(๑) จัดให้มีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองชาว夷าเสพติดเข้ามาพร้อมร้ายกาดในพื้นที่ตำบล หมู่บ้านของตน

(๒) ร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ในการเฝ้าระวังมิให้ยาเสพติดแพร่ระบาดในตำบล หมู่บ้าน

(๓) หาข่าวในทางลับ และรายงานให้นายอำเภอทราบ

(๔) ประสานงานกับบอร์ดเรียน วัด ชุมชน จัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว เช่น การให้ความรู้ในเรื่องโทษของยาเสพติด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๕) จัดทำประชาคมเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางสังคมแก่ผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น กฎหมายบ้าน เป็นต้น

(๖) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และให้ความช่วยเหลือ หรือปกปิดข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเด็ดขาด รวมถึงดูแลคนในครอบครัว และญาติพี่น้องมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของราษฎร

๒.๒ มาตรการแก้ไข

(๑) เมื่อทราบข่าวเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ให้รับรายงานให้นายอำเภอทราบทันที

(๒) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

(๓) จัดทำประชาคมเพื่อคืนหาผู้เสพยาเสพติดในตำบล หมู่บ้าน นำตัวไปยังสถานที่บำบัดพื้นฟู และช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสกลับเข้าสู่สังคม พร้อมทั้งคุ้มครองสอดส่อง ดูแลไม่ให้กลับเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

(๔) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

๓. การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าว

การค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าวเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการปกครองรับผิดชอบ ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าวให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

๓.๑ มาตรการป้องกัน

(๑) ตรวจสอบพื้นที่ตำบล หมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ หากพบเห็นเหตุการณ์หรือบุคคลที่น่าสงสัยให้ต่อไปเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง หากสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำที่ผิดกฎหมายให้รับรายงาน ให้นายอำเภอทราบทันที

(๒) หาข้อมูลสถานประกอบการ โรงงาน ที่คาดว่าจะมีการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย และรายงานนายอำเภอทราบ

(๓) ขอความร่วมมือจากราษฎรในตำบล หมู่บ้าน ร่วมหาข่าวหรือแจ้งเบาะแสการใช้แรงงานอย่างทารุณ หรือผิดกฎหมาย

(๔) ร่วมกับอำเภอในการเข้าตรวจสอบสถานประกอบการที่มีแหล่งพักพิงแรงงานต่างด้าวในเขตตำบล หมู่บ้านที่รับผิดชอบทุกรั้ง

(๕) รณรงค์ให้มีการใช้แรงงานที่ผิดกฎหมาย และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโทษทางอาญาที่จะได้รับ หากมีการกระทำผิดกฎหมาย

๓.๒ มาตรการแก้ไข

- (๑) หากพบเห็นการใช้แรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย หรือการใช้แรงงานอย่างทารุณ ให้รับรายงานให้นายอำเภอทราบทันที
- (๒) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป
- (๓) ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำการความผิด หรือช่วยเหลือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับ การกระทำการความผิด

๔. การตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงมีอำนาจหน้าที่ในการ ป้องกัน จับกุม ปราบปรามผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครองหรือตัดโคนแฝ้วถาง เผา ทำลายต้นไม้ ชุดหาแร่ ดิน หิน หรือล่าสัตว์ในเขตพื้นที่ดังกล่าวในเขตตำบล หมู่บ้านของตน โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

๔.๑ มาตรการป้องกัน

- (๑) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ฯลฯ ในเขต พื้นที่รับผิดชอบ และประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรทราบแนวเขตที่ซัดเจน
- (๒) ให้ความรู้แก่ราษฎรในตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก การตัดไม้ทำลายป่า และโทษทางอาญาที่จะได้รับหากเข้าไปลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ยึดถือ ครอบครองที่ดิน หรือล่าสัตว์ เพื่อป้องกันไม่ให้ราษฎรเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ
- (๓) จัดให้มีการเฝ้าระวัง หรือมอบหมายผู้ดูแลพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ฯลฯ หากพบเห็น การกระทำการผิด ให้รับรายงานนายอำเภอทราบทันที
- (๔) สร้างเครือข่ายในการตรวจตราเฝ้าระวัง และหาข่าวในทางลับ เพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการตามกฎหมาย

๔.๒ มาตรการแก้ไข

- (๑) เมื่อพบเห็นการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าสงวนแห่งชาติ หรือยึดถือ ครอบครองที่ดิน ตัดโคน แฝ้วถาง เผาทำลายต้นไม้ ชุดหาแร่ ดิน หิน หรือล่าสัตว์ป่าในเขตสงวน ให้รับรายงานนายอำเภอทราบทันที
- (๒) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
- (๓) เข้าร่วมในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ในพื้นที่ตำบล หมู่บ้านที่ รับผิดชอบทุกริ้ง ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นๆ

๕. การป้องกันการกระทำการความผิดเกี่ยวกับการพนัน

พระราษฎร์ปฏิเสธลักษณะปกครองท้องที่ฯ ได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ในการรักษา ความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ตำบล หมู่บ้านที่รับผิดชอบ และควบคุมดูแลราชภารให้ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องกระทำการให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรด้วย ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องค่อยดูแลป้องกันมิให้ราษฎรในพื้นที่ของตนกระทำการความผิด โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการพนัน เพราะอาจเป็นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม และเศรษฐกิจได้ โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

๕.๑ มาตรการป้องกัน

- (๑) ปลูกฝังความคิดเรื่อง การลด ละ เลิกอบายมุข ให้แก่เยาวชนในตำบลหมู่บ้าน ให้เห็นถึงผลเสีย และโทษของการพนัน
  - (๒) ใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนัน เช่น กฎหมายบ้าน
  - (๓) สร้างเครือข่ายในการเฝ้าตู ติดตามมิให้มีบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมายในพื้นที่ตำบล หมู่บ้านที่รับผิดชอบ หากพบเห็นให้รับรายงานนายอำเภอทราบทันที
  - (๔) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการซึ่งเบาะแส หรือใช้มาตรการทางกฎหมายต่อด้านการเล่นการพนัน

(๕) รณรงค์ให้รายวุฒรักษาศีล ๕

๕.๒ มาตรการแก้ไข

- (๑) หากพบบ่อนการพนันในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ให้รายงานนายอำเภอทราบทันที
- (๒) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย
- (๓) ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน หรือช่วยเหลือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด